

Rådhuset år for år

Denne tidslinje indeholder informationer om Rådhuset og nærmeste omgivelser, om større arrangementer, begivenheder og politiske beslutninger der udgår fra byens styre.

1868 - Kommission for Politi- og arrestvæsenet

Den 4. december nedsætter Justitsministeriet Kommission for Politi- og arrestvæsenet med henblik på at forbedre forholdene. På dette tidspunkt deler staten og kommunen Råd- og Domhuset på Nytorv.

1878 - Kommission angaaende Tilvejebringelse af Rets-, Politi, og Arrestlokaler

Kommissionen fornyes da intet nævneværdigt er sket. Den 13. april 1878 fornyes den af Justitsministeriets nedsatte Kommission angaaende "Tilvejebringelse af Rets-, Politi, og Arrestlokaler her i Staden".

1883 - Overslag på opførelsen af et nyt rådhus

Den 17. december 1883 fremlægger Professor Fenger med et summarisk overslag på 1 million kroner til opførelsen af et nyt Rådhus. Det er et foreløbigt forslag. Der bliver i en skrivelse fra magistraten til borgerrepræsentationen foreslået et Fællesudvalg.

1885 - Fællesudvalg nedsættes

Den 11. maj 1885 nedsættes et Fællesudvalg til at tage spørgsmålet om opførelse af et nyt Rådhus under overvejelse.

1887 - Rådhusets placering vedtages

Den 16. april 1887 indstiller Fællesudvalget til kommunalbestyrelsen at placere Rådhuset på voldterrænet syd for Vesterbro passage. Den 6. juni bliver det vedtaget på borgerrepræsentationens møde.

1888 - Skitsekonkurrence og Nordisk udstilling

Den 4. juni 1888 henstiller Fællesudvalget at det fastslås et maksimumbeløb på 2,5 million kroner til opførelsen. Der foreslås en arkitektkonkurrence med et begrænset antal arkitekter.

Den 1. juli udstedes indbydelsen til danske arkitekter om at deltage i en skitsekonkurrence. Tegningerne skal indleveres på Stadens Økonomikontor forsynet med motto eller mærke, inden den 1. marts 1889 kl. 4 eftermiddag. "Tillige indsendes fra hver af de konkurrerende et brev med samme motto eller mærke, som de af ham indsendte tegninger bære, forsynet, forseglet brev, i hvilket hans navn og adresse er opgivet."

På pladsen, hvor Vestervolden tidligere lå, afholdes Den Nordiske udstilling.

Tivoli inddrages i udstillingen, som er en kæmpesucces. Martin Nyrop har tegnet bygningerne, som rives ned efter udstillingen. Det vil sige, nogle bygninger bliver flyttet. For eksempel bliver en pavillion brugt på Frederiksberg Hospital og Tuborg ølflasken, som alle kender kom også fra udstillingen. I alt stod udstillingen i 132 dage. Udenfor Rådhusets mindestue for Martin Nyrop oppe på loftet sider tavlen fra indgangen til hans Tegnestue som også blev brugt i de første år af Rådhusbyggeriet.

I forbindelse med udstillingen flytter man Halmtorvet til Vesterbro dette år.

1889 - Indbydelse til den endelige arkitektkonkurrence

I juni 1889 indbydes skitsekoncurrencens deltagere til den endelige konkurrence.

1890 - Martin Nyrop vinder arkitektkonkurrencen

Den 31. januar 1890 skulle tegninger, beskrivelser og overslag til konkurrencen om Rådhuset afleveres. Der kom seks forslag.

Den 24. marts faldt afgørelsen ud til Martin Nyrops projekt. Præmien på 10.000 kroner blev dog delt, med 5000 kroner til Martin Nyrop og 3000 kroner delt mellem V. Dahlerup og Georg E. W. Møller, samt 2000 kroner til V. Koch. Diskussionen om, hvordan Rådhuset skal se ud, og hvem der får opgaven er dog ikke afsluttet.

1892 - Udgravningen begynder

På møderne den 11. og 18. juli 1892 tages beslutning om Rådhusets opførelse med udgangspunkt i arkitekt Martin Nyrops tegninger.

Der bliver opsat plankeværk om arbejdspladsen og den 9. december bliver bygningens fire hjørner markeret. Dagen efter starter udgravningen til Rådhuset, som afsluttes den 21. juni 1893.

1893 - Fundamentet

Den 29. maj 1893 lægges beton til bagbygningen. Den 22. november var hele Rådhuset funderet.

Den 29. maj begynder man at lægge beton i baghuset. Den 22. november er hele huset funderet.

Den 21. juni er grundgravningen færdig.

Martin Nyrop får en årlig bevilling til indkøb af kobberstik osv. Denne ordning skal senere danne grundlag for skabelsen af bymuseet.

Der hentes mursten til byggeriet.

1894 - Grundstenen lægges

Grundstenen bliver lagt den 28. juli 1894.

1895 - Byggearbejde

Baghuset er under tag i løbet af efteråret.

Skitserne til vægterfigurer (senere støbt i bronze) tegnes af Aarsleff.

Rådhuset skyder i vejret. På enkelte septemberdage er der 226 mand på pladsen.

1896 - Byggearbejde

Modellen til Absalon, udført af Vilhelm Bissen, bliver godkendt. Bissen har taget udgangspunkt i Absalons gravmæle i Sorø klosterkirke. Modellen bliver sendt til maler og billedhugger Hans Christian Viggo-Hansen, som var tre år om det omfattende arbejde med ciselerede kobber- og rammearbejde.

Jernkonstruktionen over Rådhushallen tager form. Skråtaget og saddeltaget bringes på plads - dog uden glas og trærammer.

1897 - Dødsfald og byggearbejde

Den 4. februar 1897 dør blikkesnslagersvend O. Petterson ved nedstyrtning fra forhusets tag.

Den 4. maj dør den meget vellidte portner Lilleinborg, der fører dagbog over byggeriet. Blandt de mange hoveder i granit, der dekorerer bygningen finder man også Lillienborg.

Damsgaards granit isbjørne placeres på forhuset og der rejser sig en del kritiske stemmer mod dem og udformningen af byvåbnet.

1898 - Planer for Rådhuspladsen og rejsegilde

Den 1. januar 1898 fremlægger Martin Nyrop redegørelse og fem planløsninger for Rådhuspladsen, anlæg af Rådhushaven osv. Nyrop foreslår lurblæsere opstillet på hver side af Vesterbro passage.

Der indlægges vand i bagbygningen.

Den 24. juni sættes fløjstagen på plads.

Den 2. juli sættes kuglen, kronen og vejrhanen på plads.

Den 9. juli, lørdag kl. 17.30 afholdes rejsegilde for Rådhusårnet med 200 deltagende gæster. Danmarks højeste bygning rejser sig 105,6 meter.

Den Kongelige hof zink- og metalstøber Lauritz Rasmussen støber de seks vægterfigurer i bronze, som var skulptureret af Aarsleff.

Om efteråret leveres Rådhusets fem klokker fra Edelbrock og søn, Westfalen, Tyskland.

Efter gennemlytning må den store timeklokke sendes retur, da tonen er forkert.

1899 - Arbejdskonflikt og byggearbejde

Den 28 januar har kobbersmedene tækket spiret, og stilladset bliver taget ned.

I februar bliver Kvarterklokkerne hængt på plads. Melodien til klokkespillet afprøves. Thomas Laub fastsætter kvarterslagene og Lange-Müller den melodi, der skal spilles kl. 6 og 12 efter timeslagene.

Fra den 2. maj og over sommeren er der en række lockouter og stor arbejdskonflikt. Ved midsommer arbejder en malerlærling med at stryge vinduesrammer og karme i huset. Den 4. september hører konflikten op. (Septemberforliget)

Kedelhuset kan begynde at opvarme bagbygningen fra oktober.

Jens Møller-Jensen og hans stab afprøver kalkmalerier i Rådhusets gange.

Der bliver bevilget penge til elektrisk belysning af hele Rådhuset.

Rådhusforvalter Nyrop-Larsen ansættes.

Muslingeskallen bliver afgravet og pladsen bag Rådhuset bragt i stand.

Lurblæsersøjle bliver opstillet som prøve på hjørnet af Axelhus. Den oprindelige tanke var at rejsende til København skulle møde lurblæserne – en på hver side af Vesterbrogade, på deres vej ind i byen.

I december placeres Agnes Slott-Møllers relief af byens ældste råd på sin plads i hovedindgangen med slagordet: "Saa er By som Borger".

Timeklokken leveres i december. Den files til for at få tonen til at blive rigtig - og bliver endelig godkendt.

De første elektriske sporvogne kører over Rådhuspladsen.

1900 - Rådhusklokkerne kimer det nye århundrede ind

Borgmester Borup ringer med kvarterklokkerne en halv time fra midnat og ind i det ny århundrede.

Saddeltaget over Rådhushallen bliver gjort færdigt med grønt katedralglas og trærammer.

I marts indsendes forslag om ekstrabevilling til udsmykning og inventar på i alt 749,879 kroner. Det store beløb afføder spørgsmål og en betænkning, men resultatet er, at borgerrepræsentationen vælger at imødekomme beløbet med mindre ændringer.

Den 15. maj skriver elektriker Binderup sit navn i parterregangens panel. Vores egen El-Ole skifter ledninger i forbindelse med COP 15 Klimatopmødet 2009 - altså 108 år senere - og han tilføjer sit eget navn ved siden af Binderups inden han forseglér panelet.

1901 - Rådhuset åbnes for første gang for offentligheden

Statuen af biskop Absalon til Rådhusets facade samles i Rådhushallen og afsløres 21. marts på 700 årsdagen for hans død. Statuen er derefter med på Verdensudstillingen i Paris. Figuren præmieres med guldmedalje. Da figuren kommer hjem bliver den forgyldt og hængt op på Rådhusets facade over indgangen.

Den 9. april kommer Kong Edward (Daværende Prins af Wales) og Prins Hans forbi bagbygningen på en kort visit.

Den 1. maj åbnes Rådhuset for første gang for publikum med en udstilling af Dansk Kunst. På dette tidspunkt er interiøret, vægpaneler og dekorationerne ikke færdige. Der er café i hallen blandt palmetræer. Arrangementet bliver en stor succes. I stedet for 3 måneder fortsætter udstillingen august ud. Pengene fra cafédriften bruges senere til opførelsen af Dragespringvandet (1904) og til betaling for maleri af P.S. Krøyer, der portrætterer Martin Nyrop, Emil Jørgensen og Murerformand Krone på vægtergangen. Billedet kan ses i Rådhusbibliotekets læsesal. Karl Jensen malede et billede på bestilling af udstillingen som den så ud i festsalen. Billedet hænger i Udvalgsværelse C.

Københavns Bymuseum stiftes 1901 på Arkitekt Martin Nyrops initiativ. Bymuseet ligger over Stadsarkivet på Rådhuset indtil forholdene bliver for små. Rådhusforvalter Nyrop-Larsen har samlet ting på lofterne som senere skal blive en del af samlingen, når bymuseet mange år senere rykker op på 4. sal.

Den 14. juli står Rådhusforvalterens lejlighed færdig.

Den 19. oktober fjernes plankeværket omkring byggeriet og muslingeskallen kommer til syne.

Hallen og de store trapper færdiggøres. I baghuset flytter Stadsingeniøren, Vej- og kloakanlæggene og Stadslægen ind sidst på året.

1902 - Byggearbejde

Borgerrepræsentationen holder sit sidste møde på Råd- og Domhuset 22. december.

Billedskærer Niels Hansen leverer reliefferne til Borgertrappens rækværk.

Rådhusarkivet overføres til mellembygningen.

Den 24. juni inviterer kommunalbestyrelsen deltagerne i Det Nordiske Pressemøde til Rådhushallen. Rådhuset får stor bevågenhed og bliver beskrevet som en af Nordeuropas vigtigste bygningsværker.

Der bliver konstateret svamp i baghusets trægulve og de bliver brudt op.

Den 14. november skriver Martin Nyrop til direktøren for Nationalmuseets 2. afdeling, William Møllerup for at få udleveret to ceremonielle paradesværd fra 1500-tallet, som nu hænger i Borgerrepræsentationens mødesal.

I december leverer Snedkermester Rudolf Rasmussen det samlede inventar med formandsbord borde og stole til borgerrepræsentationens mødesal.

1903 - Borgerrepræsentationen flytter ind

Borgerrepræsentationen holder højtideligt åbningsmøde i det ny rådhus den 12. januar kl. 12 med udsendinge fra København, i alt ca. 3000 gæster. Formanden for borgerrepræsentationen Herman Trier taler på borgerrådets vegne.

Tidligere Finansborgmester, nu formand for borgerrepræsentationen, Borup der var en stærk tilhænger af Rådhusbyggeriet dør den 24. januar.

På møderne den 9. og 16. marts bliver Rådhushaven vedtaget.

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset: Kejser Wilhelm af Tyskland den 4. april 1903.

Hotel Bristol på Rådhuspladsen fuldføres.

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset: Kong Georg den I af Grækenland den 22. september 1903.

Den 31. december sættes det elektriske urværk i gang.

1904 – Klokkespillet sættes i gang

Den 1. januar sættes klokkespillet i gang.

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset: Kong Edward VII af England den 6. april 1904.

Den første gobelin "Skjold der dræber bjørnen" bliver færdig.

Den 20. november sættes Dragespringvandet ved Rådhuset i gang.

1905 – Rådhuset indvies

Den første drosketelefon indrettes på Rådhuspladsen.

Festsalens talerstol og salonstole leveres i maj fra snedkermester J.P. Mørck.

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset: Prins Carl af Danmark og prinsesse Maud af England den 8. juli 1905. (Prins Carl siden 1905 Haakon 7. af Norge)

Rådhuset indvies den 12. september 1905. Festsalen tages i brug for første gang med kongelige gæster til siddende festmiddag. Om eftermiddagen og aftenen er borgerne inviteret til fest.

Ifølge regnskabet lyder regningen for Rådhusbyggeriet på 4,194,810 kroner og 18 øre. I den reviderede gennemgang fra 1907, hvor alle udgifter er med inklusiv indretning, marketenderi, kedelhus og politistald samt ordning af pladsen omkring Rådhuset lyder opgørelsen 6,804,640 kroner og 6 øre.

1906 – Holger Drachmann hyldes

Det Islandske Alting besøger Rådhuset 29. juli – Blandt gæsterne er også Danmarks ny konge Frederik d. 8.

Fundamentterne af Skt. Klemens Kirkes kor og nordmur udgraves under grunden til Frederiksberggade 36. Man finder også egestolper fra den ældste trækirke.

Digteren Holger Drachmann hyldes med fakkeltog og med en fest på Københavns rådhus 10. oktober

1908 – Kvinder får valgret

Ved lov om kommunale valg af 20. april forøges borgerrepræsentanternes antal fra 36 til 42, forholdstalsvalg indføres, og valgretten udvides, bl. a. til kvinder.

Arbejdernes fællesorganisation skænker den 9. november kommunalbestyrelsen bronzekummen. Den er opstillet ved Rådhusets hovedindgang og er dekoreret med symboler fra alle laugene.

Ved lov af 18. marts, der træder i kraft 1. april, ændres Københavns kommunale styre: Blandt andet er overpræsidenten ikke længere medlem af magistraten, der i stedet udvides med yderligere en borgmester (overborgmester), der er magistratens formand.

Den 25. oktober: Kunstneren Frølich som blandt andet stod for gobelinerne, dør på sin 88-års fødselsdag, da han var ved at tegne kartonen til "Hagbard og Signe".

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset: Kong Carl Gustav V af Sverige den 3. juni 1908.

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset: Præsident Fallieres fra Frankrig den 21. juli 1908.

1909 – De første kvinder vælges til Borgerrepræsentationen

Ved borgerrepræsentationsvalget den 17. marts vælger og vælges kvinder første gang.

Borgermøde 2. april – med de første kvindelige byrådsmedlemmer.

1910 – Teddy Roosevelt på besøg

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset: Præsident Roosevelt fra USA den 3. maj 1910.

1911 – Luftskibet Hansa

Luftskibet "Hansa" over Rådhuspladsen.

1912 – Politikens Hus

Politikens Hus på Rådhuspladsen indvies den 29. september.

1913 – Borgerrepræsentationen udvides

Ved valget til borgerrepræsentationen den 11. marts vælges 55 medlemmer (tidligere 42).

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset: dronning Alexandrine med Prins Frederik og Prins Knud den 16. marts 1913.

De sidste hesteomnibusser på Strøget mellem Kongens Nytorv og Rådhuspladsen forsvinder den 5. november 1913 og erstattes af

motoromnibusser.

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset: Kejserinde Dagmar og Prins Georg af Grækenland den 26. november 1913.

1914 - Lurblæsere og juletræ

Lurblæsersøjlen fuldendes den 19. september. Tegnet af Anton Rosen med figurer af Siegfried Wagner betalt af brygger Carl Jacobsen.

På Rådhuspladsen rejses for første gang "Byens juletræ". Det tændes den 20. december.

1917 - Liste A får flertal

Ved lov af 8. maj oprettes et 5. borgmester- og rådmansembede. Borgmestrene skal fremtidig vælges efter forholdstal og på åremål.

Socialdemokratiet får flertal i borgerrepræsentationen ved valget den 13. marts.

1920 - Genforeningsdag

Borgerrepræsentationens flertal går i optog til kongen den 3. april for at opfordre ham til dannelsen af et parlamentarisk ministerium.

Kommunens afdeling for bygningsvedligeholdelse åbnes den 1. april (fra 1. april 1934 Københavns kommunes håndværksafdeling). En kommunal maler var blevet ansat allerede i juli 1911.

Genforeningsdagen fejres i København med stor højtidelighed den 9. juli.

Den sidste af gobelinerne, Regner og Tora, bliver færdig.

Rådhusforvalter Ernst Nyrop-Larsen går bort.

1921 - Martin Nyrop dør

Arkitekten bag Rådhuset Martin Nyrop dør og bisættes i Gentofte. Gravstedet findes stadig og bliver betalt af Rådhuservice (2010).

1922 - Royale besøg

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset: Kong Vittorio Emanuele af Italien (dato?) 1922.

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset: Dronning Wilhelmina af Holland den 5. september 1922.

1923 - Dragespringvandet springer

Dragespringvandet på Rådhuspladsen springer første gang efter at være fuldendt den 4. juni.

1924 - Bryllupssalen tages i brug

Bryllupssalen i Rådhuset tages i brug 11. januar

1925

De gamle bronzelurer lyder for sidste gang 15. marts ved en fest i Rådhuset til fordel for indsamlingen til Nationalmuseets nye bygning.

Bymuseet genåbnes i nye lokaler og i udvidet skikkelse 3. juni. (på Rådhuset?) Kilometer- (nulpunkt-) stenene på Rådhuspladsen, ved Østerport og Nørreport (på de gamle byportes plads) rejses i december Stenen, hvor Amagerport stod, blev rejst i 1920.

1926 - Bryllupssalen flytter

Bryllupsalen flytter ind i mellembygningens første sal hvor der tidligere var bymuseum.

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset: Præsident Relander fra Finland den 7. oktober 1926.

1928 - Biskop Absalons 800-års fødselsdag

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset: Kong Albert af Belgien den 17. april 1928.

Ved en fest foran Rådhuset 23. juni fejres 800-året for byens grundlægger, biskop Absalons fødsel.

1929 - Rådhusklatreren

"Rådhusklatreren" dukker op. Han er en mand fra Ungarn – hvis ikke vi har fået historien fortalt forkert – der protesterer mod arbejdsløshed. Han klatrer helt op i Rådhusårnet på ydersiden og hænger i spiret med strakte arme og strakt krop. Manden mangler desuden begge ben. (Hvis nogen har et billede send det venligst til krsahl@kff.kk.dk)

1931 - Den første lysreklame

Luftskibet Graf Zeppelin flyver over København 14. maj.

Efter fuldstændig omlægning af sporvejsnettet på Rådhuspladsen kører sporvognene første gang ad de ny ruter fra den 2. august. Den for den øvrige trafik fredede "sporvejscentral" ophæves dermed.

Fodgængertunnellen under Rådhuspladsen åbnes 18. december.

Den første lysreklame bliver opsat på Rådhuspladsen.

1932

Statuen af Grundtvig i Vartovs gård afsløres 19. juni.

Prinsen af Wales (den senere kong Edward VIII) ankommer til Kastrup Lufthavn den 22. september for som protektor for den britiske udstilling at deltage i åbningsfesten. Ved bortkørslen fra Lufthavnen hyldes han af store menneskemængder. Udstillingen (i Tivoli, Industribygningen, Forum og Kunstindustrimuseet) åbnes ved en festlighed i Rådhushallen den 24. september og slutter den 9. oktober efter at have været besøgt af 320.000 mennesker.

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset: Prins Edward af Wales den 24. september 1932.

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset: Prinsesse Marie af Grækenland den 27. december 1932.

1934 - Vartov bliver kommunale kontorer

Gammel Kloster indvies den 12. juni; beboerne i Vartov, som afløses af denne stiftelse, var flyttet ind den 24. april. Vartov indrettes til kommunale kontorer (inddraget til dette brug fra 1919); fra 1950 er Vartov desuden soldaterhjem, restauration m.m.)

1935

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset: Kronprins Frederik den 27. maj 1935.

1936 - Talerstolen tages i brug

En skorstensmurer, Henning Olsen, klatrede den 1. marts fra en af Rådhusårnets luger op til vejrhanen og fastsurrede vejrhanen – den truede med nedstyrtning på grund af beskadigelse under de sidste dages snestorme; en ny vejrhane blev sat op i oktober.

Ejendommen Rådhuspladsen 16 (kaldet "Rich's-Huset") tages i brug ved påsketid. Barometret ("Solskinspigen" og "Regnvejrspigen") og termometret sættes samtidig i funktion.

25-års dagen for kommunens overtagelse af sporvejene den 1. august fejres med et historisk tog af hestesporvogne, hesteomnibus, sporvogne af ældre og moderne typer. Toget samler store menneskemængder.

Københavns skattevæsen flytter ind i Hans Nansens Gård den 1. september

Ved borgerrepræsentationens møder tages talerstolen i brug den 17. september; medlemmerne har hidtil talt fra deres pladser.

1937 - Christian X's 25-års regeringsjubilæum

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset: Kong Christian d. X den 15. maj, 1937.

Christian X's 25 års regeringsjubilæum fejres i stor stil den 15. maj; kong Haakon VII af Norge og kong Gustaf V af Sverige gæster byen, der er festligt udsmykket. Kongefamilien og de fremmede konger hyldes hjerteligt af store menneskemængder på Amalienborg Slotsplads om morgenen; langs ruten for den kongelige cortège til festgudstjenesten i Vor Frue Kirke og til modtagelsen i den festsmykkede folketingsaal på Christiansborg har store skarer taget opstilling. Under gallataflet på Christiansborg om aftenen bringer 4000 studenter et fakkeltog, der overværes af 200.000 mennesker. Der er fest på Rådhuspladsen og i Frederiksberg Have; Tivoli og restauranterne er åbne hele natten.

En arbejdsløs igennem 3 år (Esben Andersen) klatrer op ad lynaflederen på Rådhusårnet 19. juli og fortsætter helt op til vejrhanen, hvor han anbringer en rød fane. "Demonstration for arbejde, frihed og brød i stedet for socialhjælp".

1938 - Styrereform

Ved lov af 18. marts, der træder i kraft den 1. april, ændres Københavns kommunale styre: Blandt andet er overpræsidenten ikke længere medlem af magistraten, der i stedet udvides med yderligere en borgmester (overborgmester), der er magistratens formand. Ændringen kom i stand efter, at en række borgmestre, med Ernst Kaper i spidsen, havde henvendt sig til statsminister Stauning. Overpræsidenten var oprindeligt udpeget af kongen siden 1700-tallet og var ikke demokratisk valgt.

Thorvaldsens museum overrækker 17. september gavebrev vedrørende Thorvaldsens marmorstatue "Jason med det Gyldne Skind"

1939 - Dagmar-biografen

Dagmar-biografen i det nyopførte Dagmarhus (opført 1937-39) indvies den 15. marts.

1940

Magistraten bestemmer 30. maj, at kommunens tjenestemænd og arbejdere ikke må holde ferie udenfor Sjælland.

Nytårsaften forløber i dyb stilhed; der var forbud mod afbrænding af fyrværkeri; forbudet overholdes.

1943

Det underjordiske garderobe- og toiletanlæg under Rådhuspladsen tages i brug 1. februar.

Der afholdes under meget stor valgdeltagelse valg til Folketinget og landstingsvalg i 2., 3. og 5. landstingskreds 23. marts ("valget for demokratiet"). Restauranterne får lov til at holde åben til kl. 2 på valgnatten, og sporvogne og S-tog må køre til samme tidspunkt (se 18. januar).

Gadeuorden og sammenstimlen på Rådhuspladsen i aftentimerne den 26. august medfører, at politiet anholder ca. 120 personer.

500 års-dagen for Christoffer af Bayerns stadsret 14. oktober fejres ved flagsmykning af byen, men der afholdes ingen festligheder.

1944 - Beton-bunker i Muslingeskallen

Indretningen af beton-bunkers påbegyndes i "Muslingeskallen" foran Rådhuset den 19. juni. Der strejkes under dette arbejde fra den 21. august til 6. oktober.

Arbejderne i mange store virksomheder i Storkøbenhavn nedlægger den 28. og 29. juni arbejdet kl. 12 middag som protest mod spærretiden. Befolkningen demonstrerer ved at tænde bål i gaderne og ved at opholde sig i gaderne i spærretiden.

Alt arbejde i hovedstaden standser i løbet af formiddagen 30. juni ("Folkestrejken"); butikkerne lukker, telefon-, sporvogns- og jernbanetrafikken ophører; ved middagstid er der total generalstrejke; dog at politiet forbliver i tjeneste, ligeledes hospitalspersonalet og arbejderne på vand-, gas- og elektricitetsværkerne. Tyskerne lukker for gas, vand og elektricitet om aftenen; radioens udsendelser standses.

Strejke og uroligheder i København fortsætter 1. juli; i gaderne rejses barrikader af brosten og fortovsfliser. En del forretninger, hvis indehavere anses for nazister, heriblandt Varehuset Bulldog på Nørrebrogade, ødelægges. Chefen for de tyske tropper på Sjælland, generalløjtnant Richter, overtager den udøvende magt og erklærer hovedstaden i belejringstilstand; bygrænserne afspærres, så al ind- og udgående færdsel hindres; tilførslerne standses.

Om eftermiddagen den 2. juli uddeles i gaderne et opråb, hvori påpeges, at hovedstadens befolkning er bragt i en skæbnsvanger situation ved arbejdsnedlæggelsen, og at konsekvenserne af fortsat strejke er uoverskuelige; alle og enhver opfordres derfor til straks at genoptage den daglige gerning. Opråbet er underskrevet af Københavns overborgmester og af borgerrepræsentationens formand, af formændene for de store

erhvervsorganisationer og af formanden for De samvirkende Fagforbunds forretningsudvalg. Radioen genoptager kl. 19,30 sine udsendelser med oplæsning af opråbet. Det meddeles fra officiel tysk side, at gas, vand og elektricitet vil blive frigivet i aftenens løb, og dette sker også.

Revolverbevæbnede mænd fjerner ca. 20.000 legitimationskort og de nødvendige stempler i Københavns statistiske kontor 18. august.

Ved forordning af 23. september fra den højere SS- og politifører tillades oprettelsen af kommunale vagtværn. Københavns kommunes vagtværn træder i funktion 25. oktober (overgår under politiets kommando 24. maj 1945 og ophæves definitivt 1. oktober 1947).

Ved en bekendtgørelse fra justitsministeriet af 7. november henlægges politiets forretninger af civil og administrativ art i København for størstedelen midlertidigt til magistraten.

Folkeregistrene i København, og på Frederiksberg ødelægges delvist 23. november. Registret i Gentofte ødelægges 15. november. Også andre registre i hovedstadsområdet ødelægges i denne tid.

1945 - krigen slutter

Det meddeles i den danske radioudsendelse fra London d. 4. maj kl. 20.35, at feltmarskal Montgomerys hovedkvarter har meddelt, at de tyske tropper i Nordtyskland, Holland og Danmark kapitulerer med virkning fra den 5. maj kl. 8. Øjeblikkelig og overvældende jubel udløses. Tusinder drager mod Amalienborg, der dog er afspærret, og mod den indre by i øvrigt. Sporvognene er overfyldte og folk entrer op på dem for at køre med under sang og hurraråb. Mørklægningsgardiner brændes i glædesbål på gader og pladser. Frihedsbevægelsens første ordonnanser viser sig i gaderne, dens væbnede styrker alarmeres og indtager deres poster. Det kommer mange steder til heftige kampe mellem frihedskæmpere og Hipofolk og tyskere. Mange dræbes eller såres. Tyske tilholdssteder, restauranter o. l. ødelægges i nattens løb af folkemængden.

Tyskernes kapitulation træder i kraft 5. maj kl. 8 og freden hilses med en times ringning med kirkeklokkerne. Befrielsesregeringen udnævnes; den består af 9 mand fra de under krigen samarbejdende politiske partier og 9 fra modstandsbevægelsen. Navnene på medlemmerne af Danmarks Frihedsråd offentliggøres og rådet retter en appel til det danske folk. Kong Christian taler i radioen kl. 12. En britisk militærmission ankommer til Kastrup Lufthavn om eftermiddagen; briternes kørsel gennem den indre by former sig som et triumftog. "Jeep"en viser sig i gaderne. Det tyske riges befuldmægtigede, dr. Werner Best, stiller sig under Frihedsrådets beskyttelse. Mørklægningen ophæves.

Flag på huset balkon - under absalon. (Ringer Rådhusets klokker?)

Feltmarskal Montgomery besøger København 12. maj; under kørslen gennem byen er han genstand for befolkningens stormende hyldest; han modtages i audiens af kongen; ved audiens på Sorgenfri under nyt besøg 27. juli overrækker kongen ham Elefantordenen.

Den russiske general Koratkoff og følge ankommer med fly til København fra Bornholm 1. juni; under køreturen til Hotel d'Angleterre er russerne genstand for stor hyldest.

1946

Den øverstkommanderende for de russiske styrker på Bornholm, general Jakuscheff, ankommer til København den 1. april og hyldes af udenrigsministeriet ved en festmiddag, og modtages af kongen den 2. april (rømningen af Bornholm afsluttes 4. april).

Ved magistratsvalget 25. april bliver kommunisterne repræsenteret i magistraten med en borgmester og en rådmand.

Årsdagen for meddelelsen om Tysklands kapitulation, 4. maj, festligholdes; lysreklamerne er tændt og butiksvinduerne oplyst; private illuminerer deres vinduer med levende lys; kongeparret og kronprinsparret hyldes på Christiansborg med fakkeltog af frihedskæmpere; ½ mill. mennesker er samlet i den indre by, hvor der er fest på Rådhuspladsen.

1947 - Muslingeskallen fjernes

"Muslingeskallen" foran Rådhuset opfyldes; arbejdet hermed begynder i juli.

Sporvejenes omnibuslinie Rådhuspladsen-Amager åbnes 1. september.

Der indføres ensrettet færdsel på Strøget fra 15. oktober. Omnibuskørslen genoptages; busserne fra Rådhuspladsen til Kongens Nytorv føres ad Farvergade-Kompagnistræde, Læderstræde-Store Kirkestræde-Lille Kongensgade ("Parallel-strøget").

Grundtvigs Hus tages i brug til kommunale kontorer i november (huset blev beslaglagt af tyskerne 7. april 1943).

1948 - Første spørgetime i Borgerrepræsentationen

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset: Kong Frederik d. IX den 20. marts 1948.

Første spørgetime i borgerrepræsentationen finder sted 1. april.

Udstillingen "Christian X's København 1912-1947" i Rådhushallen åbnes den

20. maj.

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset: Hertugen af Clouchester den 18. september 1948.

Trafikmestervagten - "Stavkirken" - på Rådhuspladsen fjernes den 14. august; den nye trafikvagt tages i brug 22. februar 1951.

1949 - Svenske sangere

6.000 svenske sangere synger på Rådhuspladsen 12. juni.

1950 - Vartov restaureres

En fransk politibetjent dirigerer færdselen på Rådhuspladsen den 3. juni; han er inviteret i forbindelse med en fransk udstilling i Forum, der åbnede den 2. juni.

Vartov restaureres og ombygges og indrettes til soldaterhjem, restauration m.m.

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset: Winston Churchill England den 9. oktober 1950. Winston Churchill og hans hustru ankommer til København den 9. oktober. Churchill taler på ankomstdagen fra Rådhusets balkon til store menneskemængder og hyldes hjerteligt. På Fredensborg, hvor han bor under opholdet i Danmark, overrækker kongen ham Elefantordenen; den 10. oktober tildeles han på Universitetet den filosofiske æresdoktorgrad

1951 - De blå busser

En privat omnibusrute (De blå Busser) forlænges fra Ålholm Plads ind til Vesterbrogade (Pile Allé) 23. juli; der etableres samtidig natbus ind til og fra Rådhuspladsen.

1952 - Hurtigbuslinien og Jens Olsens verdensur

Hurtigbuslinien Rådhuspladsen-Gladsaxe åbnes 1. marts.

Sporvejene indfører igen natdrift på seks linier den 16. marts. (Standset siden 11. april 1940).

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset: Kong Gustav den VI Adolf af Sverige den 26. marts 1952.

Det meddeles i august, at Jens Olsens verdensur er færdigbygget; en afprøvning finder sted på Urmagerskolen inden opstillingen i Rådhuset.

1953 - Bymuseet flytter til Vesterbro

De første 50 Københavnske sporvogne med reklameskilte udvendig går ud i

trafikken 11. marts.

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset: Dronning Juliane af Holland den 21. maj 1953

Folketingets finansudvalg beslutter den 29. oktober, at staten skal overtage Den kongelige Skydebanes bygning på Vesterbro. Borgerrepræsentationen beslutter, at bygningen skal anvendes til Københavns Bymuseum, og at et ungdomshus skal rejses på grunden.

1954

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset: Præsident Asgerirsson fra Island den 7. april 1954.

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset: Kejser Heile Selassie af Etiopien den 23. november 1954.

1955 - H. C. Andersen og Niels Bohr

150-året for H. C. Andersens fødsel fejres den 2. april. Vestre Boulevard og Jarmersgade omdøbes til H. C. Andersens Boulevard.

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset: Præsident Coty fra Frankrig den 17. maj 1955. Den franske præsident Rene Coty og madame Coty kommer på officielt besøg i København 15.-18. maj.

På Københavns Rådhus åbnes den 25. august rundskueudstillingen: "Københavnermaleri".

50-årsdagen for indvielsen af Københavns Rådhus fejres den 12. september.

I anledning af Niels Bohrs 70-års fødselsdag den 7. oktober opstilles en buste af ham på Københavns Rådhus.

Jens Olsens verdensur på Københavns rådhus sættes i gang den 15. december af Frederik IX og Jens Olsens barnebarn Inge Olsen.

1956 - Sigvard Munk bliver overborgmester

Sigvard Munk vælges 23. april af den socialdemokratiske gruppe på Københavns rådhus til H. P. Sørensens efterfølger som overborgmester fra 1. juni.

Folketingsmand, sekretær Urban Hansen vælges til Munks efterfølger som borgmester for magistratens III afdeling.

Borgerrepræsentationen giver den 3. maj tilladelse til, at det nordiske atomforskningsinstitut opføres i Fælledparken i nærheden af Niels Bohrs institut.

Københavns Bymuseum, der tidligere lå på Rådhuset, indvies 15. september i den tidligere Skydebanebygning på Vesterbro

I Rådhushallen bortloddes danske kunstneres værker til fordel for Ungarn-hjælpen

1957 - Vand fra Midtsjælland

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset: Dronning Elizabeth II af England den 23. maj 1957. Dronning Elisabeth og prins Philip kommer på officielt besøg i København den 21.-23. maj, afrejser 25. maj.

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset: Præsident Urho Kekkonen fra Finland den 5. september 1957.

Der skabes 10. september forlig mellem København og de midtsjællandske kommuner om vandudvindingen ved Regnemark til København (se 27. april).

1958 - Vestvolden til debat

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset: Kong Olav V af Norge den 13. september 1958.

Vestvoldens frigivelse til offentlig park drøftes på et møde den 24. oktober mellem de interesserede ministerier, kommunen og Københavns stiftamt.

1959 - City Plan Vest

Borgerrepræsentationen giver den 19. marts sin tilslutning til Generalplanskitsen for Københavns udvikling og for den særlige "City Plan Vest".

1960

Statsminister H. C. Hansen dør den 19. februar og bisættes fra Rådhushallen 28. februar. Højtideligheden overværes af kongen.

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset: Kong Frederik IX og Dronning Ingrid's sølvbryllup den 24. maj 1960.

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset: Kong Bhumibol Adulyadej af Thailand den 7. september 1960. Kong Bhumibol Adulyadej og dronning Sirikit af Thailand kommer på officielt besøg den 6.-9. september.

Forsikringssselskabet Nye Danske af 1864 indvier den 14. december sit nye hus

på Rådhuspladsen.

I forbindelse med "Pariser-ugen" bliver Københavns Rådhus (og Frederiksbergs Rådhus) pakket ind i reklamer, bl. a. fra Rinso.

1961

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset: Kronprinsen af Nepal den 11. april 1961.

1963

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset: Præsident Habib Bourguiba fra Tunesien den 6. juni 1963.

1964

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset: Præsident Dr. Adolf Schærfer fra Østrig den 22. maj 1964.

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset: Ministerpræsident Nikita Hrustjov fra Sovjetunionen den 16. juni 1964.

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset: Kong Konstantin af Grækenland den 9. september 1964 - i anledning af bryllup med Prinsesse Anne Marie den 18. september 1964.

1966

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset: Kong Badouin af Belgien den 10. februar 1966.

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset: Præsident Guisepe Saragat fra Italien den 18. maj 1966.

1967 - Københavns 800-års jubilæum

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset: Tronfølgeren Prinsesse Margrethe den 9. juni 1967 - i anledning af brylluppet med Prins Henrik 10. juni 1967.

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset: Kong Frederik IX den 15. juni 1967 - i anledning af Københavns 800-års jubilæum. København fejrer 800-års jubilæum. På Strøget bliver der sat et langbord op og der serveres Rådhuspandekager som ellers er forbeholdt gæsterne til Rådhusets og borgerslottets fester i festsalen.

1968

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset: Prinsesse Benedikte den 27. januar 1968 - i anledning af brylluppet med Richard af Berleburg 3. februar 1968.

1969

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset: Kong Frederik IX 70-års fødselsdag den 11. marts 1969.

1970

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset: Forbundspræsident Heinemann fra Tyskland den 11. juni 1970.

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset: Præsident Kristján Eldjörn fra Island den 4. september 1970.

1971

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset: Ministerpræsident Kosygin fra Sovjetunionen den 2. december 1971.

1973 - Rådhusårnet restaureres

Omfattende restaureringsarbejder af blandt andet Rådhusårnet.

1974

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset: Kong Olav V af Norge den 12. september 1974.

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset: Præsident Tito fra Jugoslavien den 31. oktober 1974.

1975

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset: Kong Carl XVI Gustav af Sverige den 11. april 1975.

1976

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset: Præsident Julius Nyerere fra Tanzania den 7. april 1976.

1977

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset: Præsident Urho Kekkonen fra Finland den 12. oktober 1977.

1979

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset: Dronning Elizabeth II af England den 17. maj 1979.

1980

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset: Kong Juan Carlos af Spanien den 18. marts 1980.

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset: Dronning Ingrid's 70-års fødselsdag den 28. marts 1980.

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset: Præsident Nicolae Ceausescu den 12. november 1980.

1981

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset: Præsident Vigdis Finnbogadóttir fra Island den 26. februar 1981.

1982

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset: Præsident Francois Mitterant fra Frankrig den 29. april 1982.

1983

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset: Præsident Mauno Koivisto fra Finland den 20. april 1983.

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset: Præsident Patrick John Hillery fra Irland den 1. juni 1983.

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset: Premierminister Indira Gandhi fra Indien den 14. juni 1983.

1984

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset: Prins Henriks 50 års fødselsdag den 12. juni 1984.

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset; bog II: Dronning Beatrix af Holland den 9. oktober 1984.

1985

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset; bog II: Dronning Ingrid - 50 år i Danmark - den 23. maj 1985.

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset; bog II: Kronprins Akihito af Japan den 6. juni 1985.

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset; bog II: Præsident Kirschlager fra Østrig den 9. oktober 1985.

1987

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset; bog II: Præsident Herzog fra Israel den 4. november 1987.

1988

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset; bog II: 200-året for Stavnsbåndets ophævelse den 20. juni 1988.

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset; bog II: Storhertugparret Jean og Josphine af Luxembourg den 20. oktober 1988.

1989

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset; bog II: Forbundspræsident Richard von Weizsäcker fra Tyskland den 26. april 1989.

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset; bog II: Kong Birendra og Dronning Aishawarya af Nepal den 18. oktober 1989.

1990

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset; bog II: Dronning Margrethe II 50-års fødselsdag den 16. april 1990.

1991

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset; bog II: Kong Harald V og Dronning Sonja af Norge den 29. oktober 1991.

1992

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset; bog II: Dronning Margrethe og Prins Henriks sølvbryllup den 10. juni 1992.

1994

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset; bog II: Prins Henriks 60-års fødselsdag 11. juni 1994.

1995 - 50-året for befrielsen

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset; bog II: 50-året for Danmarks befrielse den 5. maj 1995. 50-årsdagen for Danmarks befrielse blev fejret med levende lys i alle vinduer mod Rådhuspladsen samt lys i alle kontorer i resten af huset. Dannebrog blev hængt på balkonen under Absalon, for det havde Rådhusbetjentene gjort i 1945.

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset; bog II: Kong Albert II og Dronning Pada af Belgien den 18. maj 1995.

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset; bog II: Prins Joachim og Alexandra Manly den 17. november 1995 - dagen før deres bryllup.

1996 - Kulturby '96

Udstilling i Rådhusshallen: "Københavns Rådhus" i anledning af Kulturby '96.

1997

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset; bog II: Dronning Margrethes 25-års regentjubilæum den 15. januar 1997.

1998 - Kommunalreform

Kommunalreform hvor magistratsstyret afskaffes og erstattes med udvalgsstyre.

Den ærefulde stilling som Borgerrepræsentationens formand afskaffes ved udgangen af 1997, per 1. januar 1998 er opgaven som ordstyrer overgået til Overborgmesteren.

I 1903 havde man 5 borgmestre med Overpræsidenten som formand og en borgerrepræsentation med egen formand. Overborgmesteren blev dengang den 6. borgmester

Rådhusforvalteren som titel forsvinder i det opgaverne ændres og uddelegeres. Forvaltningerne overtager på en måde egne lokaler og Rådhuset som hører under Kultur og Fritidsforvaltningen.

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset; bog II: Kong Hussein af Jordan den 28. april 1998.

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset; bog II: Kejser Akihito af Japan den 3. juni 1998.

2000

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset; bog II: Dronning Margrethe d. II's 60 års fødselsdag.

2002

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset; bog II: Præsident Johannes Rau fra Tyskland den 24. april 2002.

2003

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset; bog II: Storhertugparret Henri og Maria-Teresa af Luxembourg den 22. oktober 2003.

2004

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset; bog II: I anledning af HKH Kronprins Frederiks forestående bryllup med frk. Mary Donaldson den 12. maj 2004.

2005 – Rådhuset 100-års jubilæum

12. september fejres 100 året for Rådhusets indvielse med en stor fest for indbudte i Hallen. Rådhusgården bliver renoveret og ført tilbage til sit originale udseende.

- Festsalen får udskiftet gulv.
- Danmarkstæppet i festsalen bliver restaureret for et betydeligt beløb.
- Magistratssalens vævede tapeter bliver udskiftet med nye med de originale mønstre.
- Gobelinværkstedets gobeliner bliver restaureret.
- Vinduerne i Magistratssalen og Gobelinværkstedet får UV-filtre.

Der bliver fremstillet en ny glasservice, 'Rådhusglasset' i anledning af Rådhusets fødselsdag. Glassene bruges alene ved særlige arrangementer i festsalen. De er fremstillet af Holmegaard Glasværk og designet af glaskunstneren Anja Kjær i samarbejde med Borgerrepræsentationens tidligere formand Martin Günter.

2007

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset; bog II: Kong Carl XVI Gustav, Dronning Silvia og Kronprinsesse Victoria den 12. maj 2004.

2008

Sølvklokken fra festsalens talerstol bliver stjålet under påsken.

2010

Fra Kongebogens besøg på Rådhuset; bog II: Dronning Margrethe 70-års fødselsdag den 16. april 2010.